

Carl Goos.

Den 20. December døde Gehejmekonferensraad, Dr. juris Carl Goos. Dagspressen har forlængst fastslaaet hans Fortjenester som Jurist og Politiker, men Dansk Kvindesamfunds Blad har ogsaa en Tak at bringe ham, en besked den Kants at lægge ved Siden af de mange, som dækker den gamle Professors Grav.

Allerede i D. K.s første Leveaar traadte Carl Goos i Samarbejde med Foreningens Styrelse, idet han paa Opfordring af Fru Casse lovede at ville udarbejde et Forslag, som gav Hustruen større Raadighed i Formueforholdet. De politiske Forhold frembød imidlertid paa det Tidspunkt de største Vanskeligheder, og Goos mente derfor, man burde gaa meget langsomt til Værks for ikke at skade Sagen. Som bekendt lykkedes det dog daværende Folketingsmand Fredrik Bajer — efter først at have skaffet sig frie Hænder ved at melde sig ud af sit Parti — at indbringe og gennemføre et Lovforslag, som gav Hustruen Raadighed over Udbyttet af Selverhverv.

I 1882 udarbejdede Goos et Forslag om Skærpelse af Straffen for Mænds Mishandling af deres Hustruer, som D. K. indgav. Dette Andragende blev i Tinget foreslaaet henvist til Justitsministeren, men ved Afstemningen herom faldt Forslaget paa Grund af et enkelt „Nej“, som dog skal være blevet afgivet ved en Misforstaaelse.

Goos's næste Fortjeneste af Kvindesagen er det Forslag, han som Kultusminister i 1891 indgiver om Oprettelsen af et Statsseminarium for Kvinder. Naar man husker den aarelange Kamp, der fra Kvindebevægelsens Side er ført og endnu føres for dette simple Retfærdighedskrav, kan man først rigtig værdsætte dette Skridt af en konservativ Kultusminister i 1891. Ganske vist indeholdt Forslaget den Bestemmelse, at Forstanderen lige saa godt kunde være en Mand som en Kvinde, og forbeholdt ikke Pladsen for Kvinderne, som Scåvenius i 1890 havde gjort i et Forslag om Oprettelsen af et Forskoleseminarium, men at Goos paa ingen Maade frakendte Kvinderne

Evne til at administrere et Statsseminarium, fremgaar af den Stilling, han i 1910 som Landstingsmand tog, da et Folketingsudvalg havde vedtaget helt at udelukke Kvinderne fra Forstanderpladsen ved Vejle Forskoleseminarium. Kun hvis en Kvinde var saa dygtig, at „hun ikke var til at komme udenom“, havde den radikale Kultusminister, Provst Nielsen, sagt, da skulde hun have Pladsen, men lønnes lavere end en mandlig Forstander. Da erklærede Goos ligesom Trier, da Sagen kom op i Landstinget, at det vilde være et Tilbageskridt i Kultur, om man fraveg Lovens oprindelige Princip, som stillede Mænd og Kvinder lige, men Folketingets Affattelse blev alligevel Lov, og Vejle Forskoleseminarium har som bekendt endnu ikke ejet en kvindelig Forstander. Kvinderne har her aabenbart været til „at komme udenom“. Og hvem tør forsværge, at de ikke ogsaa vil være det, naar det omsider bliver Alvor med det kvindelige Statsseminarium?

Endelig skal det her fremhæves, at Goos ikke var Tilhænger af, at den nye Lov om Rettens Pleje er affattet i en Ordlyd, som udelukker Kvinder fra saa godt som alle Embeder og Hverv under vort Retsvæsen, men han mente, at en principiel Drøftelse af dette særlige Spørgsmaal under Rigsdagsforhandlingen let kunde give Retsreformens Modstandere en kærkommen Lejlighed til at spænde Ben for denne. Derimod ansaa han Kvinders Adgang til Lovens Embeder som noget saa selvfølgeligt, at det vilde kunne lade sig gøre at foretage de fornødne Ændringer i saa Henseende i den Kommission, som forventedes nedsat for at foretage formelle og redaktionelle Ændringer, inden Loven om 3 Aar traadte i Kraft. I Tillid til dette Synspunkt indgav da Fællesstyrelsen efter Lovens Vedtagelse et Andragende om at faa alle de Udtryk strøgne, der maa opfattes som udelukkende Kvinder.

For kun et Par Aar siden indbød D. K. som bekendt den samlede nordiske Familieretskommission til en lille Festlighed og havde her den Glæde blandt andre kendte Mænd og Kvinder udenfor Kommissionen at se den gamle Professor ved sit Bord. 40 Aar laa imellem, at han første Gang rakte D. K. en hjælpende

Haand til Løsningen af det samme Spørgsmaal, som nu stod paa Dagsordenen, og hans Nærværelse ved denne Lejlighed var derfor D. K. en Borgen for, at han endnu som fir-sindstyveaarig stod der, hvor han som moden Mand stillede sig, blandt Talsmændene for Ægtefællers Ligestilling.

Saaen vil Dansk Kvindesamfund huske ham og hædre hans Minde.

L. L. f. I. A.

Hvor skal Pengene komme fra?

Aldrig har vel Kravet om „lige Løn for lige Arbejde“ lydt stærkere end i Øjeblikket, hvad enten nu Kri-gen har givet det et Stød fremad ved at nøde Kvinderne i de krigsførende Lande ind paa Mændenes Pladser, mens disse er ved Fronterne, eller dette Krav om økonomisk Frihed og Lighed følger naturligt som det næste Skridt, efter at Kvinderne herhjemme har vundet den politiske Lighed med Mændene.

Man skulde undres over, at der kan være mere end een Mening om en saa simpel og ligefrem Sandhed som den, at alle har lige Ret til deres Arbejdes Frugter, hverken mer eller mindre. Og dog har der om denne elementære Sandhed staaet svære Kampe, og vi har jo endda langt den tungeste Ende tilbage. Men det samme gælder jo en anden om muligt endnu simplere Sandhed, der hænger uopløselig sammen med den første, nemlig: at alle har lige Ret til vor fælles Moder Jord.

Jeg skulde ikke have blandet disse to Ting sammen her, hvis jeg ikke syntes, at netop den rette Forstaaelse af den sidste virker saa overordentlig klarende paa den første, hvad jo nok kan tiltrænges, eftersom det er meget almindeligt, at både Modstandere og Tilhængere af Sætningen: lige Løn for lige Arbejde løber Panden mod den Mur, der hedder Forsørgerpligten.

Jeg skal i det følgende søge at vise, at ikke blot, at Forsørgerpligten er en unaturlig Gevækst paa Spørgsmaalet om Arbejdsydelse og Arbejds-løn, som den ikke har noget som helst med at gøre, men tillige, hvor Forsørgerpligten rettelig hører hen, og hvorledes Midlerne kan skaffes til dens Opfyldelse.